

Påskedag 2019 i Ribe Domkirke

224 Stat op, min sjæl, i morgengry

218 Krist stof op af døde

236 påskeblomst

237 Nu ringer de klokker

Nadver: 227 Som den gyldne sol frembryder

234 Som forårssolen morgenrød

Der er mindst to perspektiver på, hvad der skete påskemorgen. Og vi har, vil jeg mene, brug for begge, for alles øjne og alles ører denne dag.

Her er brug for både vidner og forklaring; hjælp til, at vi kan tage Jesu opstandelse til os, ikke for at forstå det eller gribe hændelserne denne morgen med vores forstand, men som en hjælp til at vokse i tilliden til, at det netop er denne tro på Jesu opstandelse og dette håb om opstandelse fra de døde, som samler os som menighed og kirke. Ja, at opstandelsen virkelig er det stærke udtryk for, ja manifestation af Guds kærlighed, og at opstandelsen virkelig er den kraft, som kalder os frem til at leve livet med hinanden i ansvar og tro.

Der er mindst to perspektiver på, hvad der skete påskemorgen. Den ene er det budskab, som den unge mand i de hvide klæder fortæller til Maria Magdalena, Maria og Salome, de tre kvinder, som kommer til Jesu grav tidligt påskemorgen.

Den unge mand er en engel, og han sidder derinde i graven, venter på de besøgende og beroliger dem, siger til dem, at de ikke skal være bange, den døde er opstanden, og de skal være sammen med ham igen, der hvor de tidligere fulgte ham på vejene og i byerne omkring Genezareth sø. De skal igen se ham plukke et fuldmønt aks fra kornmarken og høre ham sige til dem igen, at Guds rige er nær, at de skal lade sig rykke ud af deres komfort zone, gå ud på den gyngende grund og tro evangeliet.

Den anden er reaktionen hos Maria Magdalene, Maria og Salome. De tre kvinder løber bange fra graven. Englens ord og synet af

den tomme grav sender rystelser gennem dem. Her er mere end de kan forstå. De kan næsten ikke komme hurtig nok ud af graven igen. De er rystede og har helt mistet fornemmelsen for, hvad der er op og ned. De er ude af sig selv og vælger ikke at sige noget til nogen. Det er for langt ude, det, de har hørt og det, de har set. For langt ude, til at det vil give mening at fortælle andre det, så de vælger at tie.

Englen sidder inde i graven, de tre kvinder flygter derfra. Englen taler, Maria Magdalene, Marie og Salomo tier. Alle forholder de sig til det forhold, at Jesu grav er tom påskemorgen, men på meget forskellig vis.

Det er en styrke, at de alle, englen og de tre kvinder, er tilstede påskemorgen i Markusevangeliets beretning, og det er en styrke og en trøst for os, at reaktionerne er så forskellige.

Uden englen ville det være svært at tyde, hvad vi ser: en væltet sten, en tom grav. Hvad betyder det? Er vi vidne til et gravskænderi, et ligrøveri eller en opstandelse? Uden englen intet svar.

Og de tre kvinder kan vi heller ikke undvære, for uden dem ville vi have stået uden vidner til gravens tomhed (selvom de ifølge evangelisten ikke selv siger noget herom). Og hvad måske er endnu mere væsentligt uden Marie Magdalene, Marie og Salome, ville vi have stået så sært alene med vores egen rådvildhed og skepsis i forhold til, hvad vi skal gribe og gøre, mene og tro, når vi skal forholde os til Jesu opstandelse fra de døde og det faktum, at hvis Kristus ikke var opstået fra de døde, så gav vores tro ingen mening og kirken her var ikke bygget.

Maria Magdalene, Maria og Salomos besøg ved den tomme grav og deres reaktion hjælper os, føler jeg, til også at kunne sidde her hver især påskemorgen. Vi behøver ikke klarhed i sindet, evnen til at tænke stringent, for at kunne sidde her og synge påskesalmer. Kunne den kristne dogmatik på fingrene eller retorisk kunne argumentere for det plausible i at dødt kan blive levende. Det er i orden at være som dem, rådvilde og ude af stand til at forstå det hele. Og så endda vide, at selv om vi måske som dem går stille med dørene om opstandelsesbudskabet, fordi vi ikke rigtig ved, hvad vi skal sige og hvordan vi skal forklare det, der skete, så er budskabet ikke sådan at holde tilbage.

□

Den tyske filosof Peter Sloterdijk forfægter det synspunkt (sådan som jeg forstår ham), at centrum aldrig kun er en, men altid to,

for så vidt den skabes i rummet mellem os. Sloterdijk siger ikke dermed, at alting er relativt. Tværtimod sandheden er relationel, opstår i livet mellem os.

Det er således ikke bare os selv, som skaber verden, hvorfor det heller ikke bare er den sandhed, som vi selv når frem til gennem vores egen tilegnelse af verden, som gælder. Nej, sandheden møder os, opstår og bliver til i mødet mellem flere, ja så snart to mødes, sker det – det sker i et møde mellem to, i det resonansrum, som her opstår.

Sådan er det også her påskemorgen, opstandelsestroen vokser frem af det, som sker mellem englen og de tre kvinder, i englens ord og kvindernes modtagelse af budskabet.

Vi har brug for begges forholdet sig til det, som er sket, både ordet og reaktionen, også selv om den er præget af forvirring og deres følelse af: lad dog mig komme væk.

Vi har brug for dem alle fire, englen og de tre kvinder, både for at opstandelsesbudskabet må stå klart og komme ud – det var som sagt ikke sket kun med de tre kvinder, som jo valgte at holde det for sig selv, og samtidigt så rører de tre kvinders reaktion os på en anden måde end den unge mand i hvide klæder, som sidder inde i grave, måske fordi vi heller ikke er engle og bedre kan identificere os med de tre kvinder. De ligner os.

Jeg vil ligefrem gå så langt og påstå, at vi ikke blot kan nøjes med englens ord.

□

Lad os se mere på disse tre kvinder. Hvorfor kom de egentlig til graven? Hvad var deres ærinde?

De tre kvinder ville gerne gøre tingene ordentlige. Og de var praktisk anlagt, tog derfor affære. De gik påskemorgen til Jesu grav, de ville gerne have hjælp til at få stenen fra graven, så de kunne få salvet den døde, dvs. følge datiden skik og gøre begravelsen af Jesus færdig.

Nok blev Jesus henrettet som en forbryder, men han var dog et menneske, en ven, så han skulle begraves ordentligt, og derfor tog de tre ud til graven påskemorgen. De ville sørge for, som skik var,

at den døde krop blev salvet. Det var ikke sket i forbindelse med den hastige gravlæggelse i mørket.

Jeg har grundlæggende sympati for de tre kvinders ærinde. De taler i den lille skala døden imod ved at sørge for en ordentlig begravelse.

Begravelseskultur rummer for mig at se altid denne lille opstand mod døden, vidner om, at livet, vi deler har værdi. At det kan godt være, at alting har sin tid, men den tid, vi deler, har betydning. Derfor lægger vi den døde i en kiste, måske i sit pæne tøj. Derfor begraver vi den døde på kirkegården, sætter en sten og lægger en blomst på graven.

De tre kvinders ærinde var bevidst eller ubevidst at tale døden imod, nok gennem skrøbelige symboler og tegn, som det, at de ville salve den døde. En betydningsfuld gestus, som vidner om udvist værdighed og respekt for den døde.

(I parentes bemærket: noget som vi desværre i vores tid er ved at glemme, når asken efter de døde i højere grad bare spredes over hav og sættes – selv om det ikke er legalt – derhjemme på kaminen.)

□

Men hvor vigtigt det så end er at værne om begravelseskultur og kulturelle praksis, så er budskabet her påskemorgen større end det, at vi får sagt ordentlig farvel.

Et sådant farvel cementerer afstanden mellem levende og døde, mens hvad vi hører i dag påskemorgen af englen i graven er, at det sidste ord ikke er et farvel, men et på gensyn. Det budskab rykker kvinderne den dag og os ud af kurs

Vi kan forstå, at livet har en begyndelse og en ende, vi kan følge livets gang. Opstandelse fra de døde er en anden sag, og jeg kan godt forstå, at de som evangelisten Markus skriver, valgte ikke at sige noget til nogen.

Men godt, at der var en lækage, at englen enten hviskede det i evangelistens øre, eller at en af kvinderne alligevel sagde det til nogen, ikke kunne holde englens ord inde. For påskemorgen møder os med et budskab, som sætter en anden horisont, giver os

et håb, som rækker ud over den sådanne almindelige optimisme, vi hver især i større eller mindre grad kan mobilisere.

Og ikke blot et håb, opstandelseshåbet bidrager også til et syn og et virke i den tilværelse, som vi har. Opstandelsen har betydning for både vores eget liv og fællesskabet med hinanden.

Sandheden om vores eget liv er nu ikke længere den, at vi skal kende os selv, gribe dagen, fordi vi skal dø imorgen. Døden er ikke det absolutte. Tværtimod. Sandheden påskemorgen, og som også kvindernes frygt viser, er, at den død, som de kom for at bearbejde med deres ritualer og praksis, at den gudskelovogtak er tom. Død er død, ikke væk, men den har nu ikke det sidste ord.

Opstandelseshåbet giver os desuden en ny og anden fornemmelse af tiden. En grundlæggende fornemmelse af, at der nu er tid nok og at det ender godt. Også selv om vores liv og fællesskab har sin tid.

Opstandelse betyder også, at når vi ser på hinanden og ser os selv i spejlet så vi skal vi se andet og mere end et skrøbeligt og uperfekt liv.

Endelig lærer opstandelsen påskemorgen os, at det er ok at blive rystet og ud af sig, forstået på den måde, at det er ok ikke at have overblikket. Udgangspunktet for os i mødet med påskebudskabet er, at det ikke er os som har overblikket. Og det er ok. Fristelsen til at søge sikkerhed, salve den døde, tænke, hvad kan jeg selv gøre, bliver her mødt af det modsatte, af det grænseoverskridende håb, at det er ikke døden, som fortsætter, men livet.

Kvindernes reaktion, deres frygt og deres flugt, er det derfor vigtig at tage med i dag. Vi står her stadigvæk som dem, mærket af døden og tidens dom. Men Kristus er virkelig opstanden.

Må vi gå mærket herfra – mærket af Kristi opstandelse

I Jesu navn Amen